

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№4 (499)
ЛИПЕНЬ - СЕРПЕНЬ
2011

Головний науковий редактор:
академік НАН України **В.А.СМОЛІЙ**

Наукова рада:

Льобомир Винар (Кент, США), *Зенон Козут* (Едмонтон, Канада), *Ю.А.Левенець* (Київ),
В.М.Литвин (Київ), *Анджеї Поппе* (Варшава, Польща), *В.Ф.Репринцев* (Київ),
П.С.Сохань (Київ), *В.С.Степанков* (Кам'янець-Подільський), *П.П.Толочко* (Київ),
П.Т.Тронько (Київ), *Б.М.Флора* (Москва, Російська Федерація)

Редколегія:

Г.В.Боряк, *В.Ф.Верстюк*, *С.В.Віднянський*, *В.М.Горобець*, *О.І.Гуржій*,
В.М.Даниленко, *М.Ф.Дмитрієнко*, *О.М.Донік* (заст. головного редактора,
відпов. за випуск), *С.В.Кульчицький*, *В.І.Кучер*, *О.Є.Лисенко*, *М.І.Панчук*,
Р.Я.Піріг, *О.П.Реєнт* (заст. головного редактора), *В.М.Ричка* (заст. голов-
ного редактора), *О.С.Рубльов* (заст. головного редактора), *В.Ф.Солдатенко*,
В.П.Троцинський, *О.А.Удод*, *Ю.І.Шаповал*

Наукові редактори:

канд. іст. наук *О.М.Донік*, д-р іст. наук *О.П.Реєнт*, д-р іст. наук *В.М.Ричка*,
д-р іст. наук *О.С.Рубльов*

Відповідальний секретар:
В.В.Григор'єв

Макет і верстка:
А.О.Михайлова

Редактори:
С.Г.Архипенко, *В.В.Григор'єв*,
О.М.Квітка, *В.І.Кузнецов*

Обкладинка:
Н.О.Горбань

Коректор:
Н.Ю.Мельник

Електронна версія:
О.В.Жданович
www.history.org.ua

Формат 70x100/16. Гарн. Century Schoolbook
Папір офсет. №1. Друк офсет.
Ум. друк. арк. 19,5. Обл.-вид.арк. 21
Тираж 800 прим. Зам. №271
Підписано до друку 2.08.2011 р.
Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №263 видане Держкомвидавом
України 14. XII.1993 р.

Оригінал-макет виготовлено
у видавництві «Дієз-продукт»
Свідоцтво ДК №546 від 31.07.2001р.
Адреса: вул. Авіаконструктора
Антонова, 5, офіс 617, Київ,
Україна, 03186
Віддруковано з позитивів у
ТОВ «Видавництво "Вперед"»

UKRAINIAN HISTORICAL JOURNAL

Institute of the History of Ukraine, I.F.Kuras Institute of Political and Ethno-National
Research. Founded in 1957. Published 6 times a year. Editor in-chief V.A.Smolii. Address of
the editorial office: 4, M.Hrushevs'koho, office 501, Kyiv, Ukraine, 01001. Tel. +380(44)278-52-34,
fax +380(44)279-63-62, e-mail: UHG@history.org.ua

Адреса редакції: вул. М.Грушевського, 4, офіс 501, Київ, Україна, 01001
Тел. +380 (44) 278-52-34, факс +380 (44) 279-63-62, e-mail: UHG@history.org.ua

Науковий журнал. Заснований 1957 р. Виходить 6 разів на рік. © Редакція «УІЖ»

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ СТУДІЇ

До 20-річчя незалежності України

- ДАНИЛЕНКО В.М., СМОЛЬНИЦЬКА М.К.
Шлях до незалежності: громадські рухи й суспільні настрої в УРСР другої половини 1980-х рр. 4
- АГАПОВ В.Л. (*Донецьк*)
Взаємовідносини страйкового шахтарського й національно-демократичного рухів у 1991 р. 23
- КУЗЬМЕНКО Ю.В. (*Ніжин*)
Серпневий путч 1991 р. та його вплив на партійно-радянську номенклатуру УРСР 41
- ВІДНЯНСЬКИЙ С.В., МАРТИНОВ А.Ю.
Зовнішня політика України: еволюція концептуальних засад та проблеми реалізації 55
- ПАДАЛКА С.С.
Українська приватизація у системі відносин: влада – суспільство – індивід (1991–2011 рр.) 77
- КОВПАК Л.В.
Природоохоронна політика в Україні: засади формування та шляхи реалізації (1991–2011 рр.) 93
- ШУЛЬГА Т.С.
Здобуття незалежності у суспільній свідомості громадян України 108

- МАТЯХ В.М.
Гетьман в еміграції Пилип Орлик: історико-історіографічний портрет політика 116
- ГАЙ-НИЖНИК П.П.
Державний переворот 29 квітня 1918 р.: причини та перебіг захоплення влади П.Скоропадським 132

МЕТОДОЛОГІЯ. ІСТОРІОГРАФІЯ. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

- ЛИСЕНКО О.Є.
Дослідження історії Другої світової війни у сучасній Україні: основні тенденції та перспективи 165
- ЯСЬ О.В.
Неоромантизм в історичній візії С.Томашівського 195

РЕЦЕНЗІЇ

ШАНДРА В.С.

А.С.Мінаков. Губернаторський корпус і центральна влада: проблема взаємовідносин (за матеріалами губерній Чорноземного центру другої половини ХІХ – початку ХХ ст.) 215

КУРАЄВ О.О.

Охорона пам'яток історії і культури в Україні (1917–1919 рр.): Зб. док. і мат. . . 221

ХРОНІКА

ШЛЯХОВ О.Б. (*Дніпропетровськ*)

ІІ Наукові читання, присвячені пам'яті професора А.М.Черненка «Питання політичної історії України та Росії» 223

АФОНІНА І.О.

ІV Драгоманівські читання молодих істориків 226

ЮВІЛЕЇ

ГУРА В.К.

До 80-річчя доктора історичних наук, професора Л.О.Лещенка 228

КОВАЛЬЧУК О.О.

До 80-річчя доктора історичних наук, професора І.Ф.Чернікова 232

ВДНЯНСЬКИЙ С.В.

До 70-річчя доктора історичних наук, професора М.М.Алексієвця 234

НОВІ НАДХОДЖЕННЯ до бібліотеки Інституту історії України НАНУ 237

До уваги авторів!

До друку приймаються написані спеціально для «Українського історичного журналу» статті, а також історичні документи, рецензії на нові видання, повідомлення про наукові події й заходи. Подані в редакцію «УІЖ» наукові статті повинні відповідати визначеним ВАК України нормативам (постанова №7-05/1 «Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України»).

Обсяг матеріалів – не більше **30** сторінок (1 авт. арк.). Текстовий редактор – не нижче **Microsoft Office 2003**, шрифт – **Times New Roman**, кегль – **14**, міжрядковий інтервал – **1,5**. Формат файлу – **.doc** або **.rtf**. Якщо при наборі статті використовувалися **нестандартні шрифти** (Izhitsa, Litopys New Roman та ін.), необхідно обов'язково (!) їх надати (розташування в ОС Windows: локальний диск C:/Windows/Fonts).

Текст статті набирається без переносів слів. Абзаци відступи формуються в матеріалі, а не за допомогою пробілів і табулятора. Таблиці розміщуються в тексті. Посилання виконуються через меню «Вставка» **автоматично (!) посторінково**.

Автори мають **повідомити про себе** такі дані: прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, учене звання, місце роботи й посаду, адресу для листування, телефон (робочий, домашній, **мобільний**), **електронну пошту**. У редакцію слід подавати **електронну копію статті, два роздрукованих примірники**, а також **дві анотації** (українською та англійською мовами).

Матеріали надсилаються поштою на адресу: редакція «УІЖ», вул. М.Грушевського, 4, офіс 501, Київ, Україна, 01001; або на електронну адресу: **UHC@history.org.ua**

За зміст статті, достовірність фактів, цитат, дат тощо відповідає автор. Редакція публікує матеріали, **не завжди поділяючи погляди їх авторів**.